Erməni vəhşiliklərini əks etdirən ensiklopedik kitab

Bu günlərdə Azərbaycan Milli Onkologiya Mərkəzinin əməkdaşı, həkim-onkoloq, tibb elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, respublikanın Əməkdar həkimi Elçin Mansurovun "Kim üzr istəməlidir?" adlı ensiklopedik kitabı işıq üzü görüb.

Milli Onkologiya Mərkəzinin konfrans zalında respublikanın müxtəlif profilli alimlərinin, millət vəkillərinin, elm və incəsənət xadimlərinin, media nümayəndələrinin iştirakı ilə yeni nəşrin təqdimat mərasimi keçirilib. İnanırıq ki, bu kitab hər bir Azərbaycan vətəndaşının, hər bir ailənin stolüstü kitabına çevriləcəkdir.

Kitabın əsas leytmotivini XX əsrin sonlarında erməni separatçılarının Azərbaycan xalqına qarşı törətdikləri soyqırımı cinayətləri və onların nəticələri haqqındakı dolğun məlumatlar təşkil edir. Bununla yanaşı, nəşrdə Qarabağın tarixinə, ermənilərin 200 il bundan əvvəl məqsədyönlü şəkildə Azərbaycan torpaqlarına yerləşdirilmələrinə, hayların tədricən Azərbaycan torpaqlarını assimilyasiyaya uğratmalarına, SSRİ dövründə isə bu prosesin daha intensiv şəkildə həyata keçirilməsinin qeyri-qanuniliyinə, açıq-aşkar işğalçılıq hərəkatının güclənməsinə də xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Müəllif 30-35 il bundan əvvəl - 1988-1993-cü illərdə həm Qərbi Azərbaycanda, həm Qarabağın qeyri-qanuni muxtariyyət verilən dağlıq hissəsində - Şuşada, Xankəndidə, Xocalıda, Ağdərədə, Kosalarda, Xocavənddə, Hadrutda, Malıbəylidə, Quşçularda və digər yurd yerlərimizdə, eləcə də Qarabağın həmin hissəsinə aidiyyəti olmayan bölgələrdə - Kəlbəcərdə, Ağdamda, Füzulidə, Zəngilanda, Laçında, Qubadlıda, Cəbrayılda hayların törətdikləri amansız qırğınları, deportasiyaları, torpaqların işğalını təsvir etməklə kifayətlənmir. O həm də işğalçıların bütün cinayətkar əməllərini dəlil-sübutlarla, təkzibedilməz faktlarla ortaya qoyaraq ümumiləşdirilmiş və xeyli dərəcədə yumşaldılmış şəkildə "Kim üzr istəməlidir?" sualını səsləndirir və hər dəfə saysız-hesabsız olan hər bir cinayətin şərhindən sonra bu suala məntiqli cavab tələb edir. Suallar verilib, lakin Fransa, ABŞ, Kanada, eləcə də bir sıra digər Avropa ölkələri başçılarının qeyri-konstruktiv mövqe tutmaları, cinayətkarları açıq-aşkar, vicdan əzabı çəkmədən müdafiə etmələri, haqqın yox, haqsızlığın tərəfində dayanmaları sayəsində "Kim üzr istəməlidir?" sualına cavabın alınmasına imkan verilmir, buna qeyri-insani - vicdandankənar münasibət göstərilir.

Kitabı oxuyarkən hər bir oxucu dərk edir ki, erməni cinayətkarları özbaşına bu suallara nəinki cavab vermək iqtidarında deyillər, onlar bu ritorik suala heç vaxt özbaşına cavab verməyəcəklər.

Bu suallara düzgün cavabı yalnız dinindən, irqindən, dilindən, ictimai vəziyyətindən asılı olmayaraq, həqiqəti, obyektivliyi qoruyan Haaqa məhkəməsi verməlidir və ümid edirik ki, gec-tez verəcəkdir. Təbii ki, həqiqətin qələbəsi də onda olacaqdır. Əgər bunu Haaqa məhkəməsi də etməsə, Azərbaycanın Müzəffər Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyev özü bu məhkəməni təşkil edəcək və ədalətli məhkəmədə onlara bu suallar mütləq veriləcəkdir. Artıq bu prosesə də start verilmişdir. Müzəffər Ali Baş Komandanın apardığı düzgün istiqamətli müdrik siyasət nəticəsində Xankəndidə at oynadan bir qrup cinayətkar 23 saatlıq antiterror əməliyyatından sonra həbs edilərək Bakıya gətirilib və onlar haqq-ədalət məhkəməsi qarşısında cavab verməyə başlayıblar. Deməli, artıq hay cinayətkarlarının müəyyən hissəsinin törətdikləri əməllərə görə cavab vermələrinin təməli qoyulub. Onların sırasında qatı cinayətkar, milyarder Ruben Karlenoviç Vardanyan da yer alıb. Baxın, Bakıda təcridxanada olan cinayətkarı cəzalandırmaq əvəzinə himayədarları - cinayət tərəfdarları onu yeni cinayətlərə şirnikləndirir, "Nobel "sülh" mükafatı"na namizəd etməyə hazırlaşırlar. Budur ikiüzlülük, budur naqislik, budur haqsızlıq və riyakarlıq.

Bu kitab təkcə dünənə və bu günə aid olan kitab deyil. Bu həm də gələcəyə işıq saçandır, kimliyindən asılı olmayaraq, ürəklərə yatan, qəlblərə yol tapan kitabdır. Elçin Mansurovun zərif həkim ürəyinin incə tellərindən süzülüb gələn hər bir cümlə bir yerə cəmləşərək qaynar bulağı xatırladır. Onun "Qurani-Kərim"ə, "İncil"ə, "Tövrat"a müraciəti də XXI əsrin ən böyük sərkərdəsi Prezident İlham Əliyevin Azərbaycana bəxş etdiyi yenilməz zəfərlərin major notlarının təntənəsinin təsdiqləyicilərindəndir.

Əsəri vərəqlədikdə onun elmiliyinə də diqqət yetirməkdən yan keçmək olmur. Kitab sözün həqiqi mənasında əsl monoqrafiya stilində yazılmış elmi əsəri xatırladır. Burada qarşıya qoyulan giriş, aktuallıq, məqsəd, material və metodlar, nəticələr, elmi-praktik əhəmiyyət kimi müddəalar geniş araşdırılıb, onların hamısına yüksək səviyyədə anlaşıqlı cavablar verilib. Fikrimizcə, yüksəkkeyfiyyətli orijinal illüstrasiyalarla müşayiət olunan 347 səhifəlik kitab həm də mükəmməl bir elmi əsər səviyyəsindədir. Bu nəşr xarici dillərə də tərcümə olunacaq.

Belə əsərlər heç də hər vaxt hər yerdə yaranmır. Bunun üçün əlverişli şəraitin olması əsas amillərdəndir. Faktiki dəlillərlə zəngin olan belə bir dolğun salnamənin işıq üzü görməsində dünyaşöhrətli alim, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzinin baş direktoru, akademik Cəmil Əziz oğlu Əliyevin müstəsna xidmətləri olub.

Çox istərdik ki, Azərbaycanda elmin, təhsilin inkişafına, istedadların parlamasına, şəxsiyyətin hərtərəfli inkişafına münbit şərait yaradılan, hər kəsə əsl qayğı göstərilən belə müəssisələrin sayı və sanbalı bu nümunədən qaynaqlanaraq daha da artsın. Bu, Azərbaycan elminin, mədəniyyətinin, incəsənətinin bütün sahələrinin parlaq gələcəyi, gənclərin boyartımı, şaxələnməsi, proqresləşməsi naminə çox vacibdir.

Mübariz ALLAHVERDİYEV,
ATU-nun professoru,
Əməkdar müəllim, Xocalı sakini

Azərbaycan.- 2024.- 19 aprel, № 78.- S.9.